

MELDING FOR 1974

FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON, MÆRE

Areal og gjødsling.

Forsøksstasjonens dyrkede areal er i 1974 nyttet og gjødslet som nedenstående tabell viser:

Vekst	Areal	Gjødsling pr. dekar		
		N	P	K
Bygg	92,4		3,0	10,0
Poteter	3,0	7,6	3,3	9,4
Gulrot	2,5	3,1	6,0	21,0
Kål	1,0	10,0	6,0	21,0
Eng	155,0	6,2	3,0	10,0
Brakk	27,0			

Vær og vekst.

Førjulsvinteren var preget av store nedbørsmengder og stort sett mildt vær. Høstpløyingen ble, så langt dette i det hele var mulig, utført under meget ugunstige forhold. Etterjulsvinteren var imidlertid usedvanlig tørr. Alle måneder fram til juli hadde nedbør langt under det normale. Mars hadde således bare 0,5 mm og mai 16,5 mm mot normalt henholdsvis 61 mm og 39 mm. Også etterjulsvinteren var mild. Det var lite snø. Det var også lite tele.

Temperatur og nedbør på Mære mai—sept. 1974

Måned	Temperatur °C		Nedbør mm		Varme- sum
	Middel	Avvik fra normalen	Sum	Avvik fra normalen	
Mai	10,5	+ 2,3	16,5	— 21,5	326
Juni	13,5	+ 1,9	62,4	+ 0,4	405
Juli	13,1	— 2,3	97,0	+ 28,0	406
August	13,4	+ 0,3	60,1	— 8,1	415
September	11,1	+ 1,9	70,9	— 6,1	333

Klimatabellen for veksttida mai—september viser at mai—juni var betydelig varmere enn normalt. Juli derimot var betydelig kaldere mens både august og september var varmere enn normalt. Året var

Fig. 3. Institusjonsbygningen ved Myrselskapets forsøksstasjon.

som helhet noe varmere enn året før. Når det gjelder nedbør fikk en i vekstperioden noe under det normale og langt under de nedbørsmengder en hadde i forrige periode, med en differanse på vel 120 mm. Både førjuls- og etterjulsvinteren var snøfattig, men først ut over midten av april var likevel markene snøbare. Da det som alt nevnt var relativt lite tele, kunne våronna komme relativt hurtig i gang etter snøsmeltingen. Gulrot ble sådd 13. april, men da var det enda litt tele i jorda. Den 30. april ble det sådd bygg på telefri jord. Omkring 10. mai var stort sett våronna ferdig. Dette er den tidligste og raskeste våronn på mange år.

Det var varmt og drivende vær i første del av mai med gode spirevilkår. Mai måneds beskjedne nedbørsmengde kom sterkt konsentrert i siste del av måneden og gav sammen med et par sterke regnvær i de første dager av juni, åker og eng en god rotbløyte. Dette gav et solid grunnlag for vekst og utvikling for åkervekstene først og fremst. Dessverre fikk vi på Mæresmyra en temmelig sterk frostnatt den 27. juni med temperatur ned til $-6,0^{\circ}\text{C}$ i vekstsjiktet. Frosten gjorde atskillig skade på en del av kornarealet og rammet også en del av potetåkeren. Kornet stod ellers meget pent utover første del av vekstperioden. I siste halvdel av juli fikk vi dessverre en rekke stygge slagregn ledsaget av vind opp i kulings styrke som slo ned åkeren temmelig stygt.

Høyonna tok til i slutten av juni som normalt. Det var godt høstevær. Høyavlingene ble stort sett gode, men likevel noe i underkant av

forrige år. Det var særlig 2. slåtten som var noe mindre. I forsøkene kom likevel avlingene opp i mellom 1200 og 1400 kg høy pr. dekar. Høybergingen var god og kvaliteten av høyet ble tilfredsstillende.

Skuronna kom i gang 20. august og var ferdig i slutten av måneden. På grunn av den nevnte sterke legde i åkeren, ble det en vanskelig skur. Dette resulterte i bl.a. relativt stort spill. Dette i tillegg til frostskadene, gjorde at kornavlingen i middel ikke bli så stor som en kunne vente etter de ellers gunstige vekstforhold. Avlingen ble i middel ca. 250 kg bygg pr. dekar. Også i år var det betydelige forskjeller i avling mellom eldre og yngre dyrket myrjord. De laveste avlingstall finner vi regelmessig på de eldste skifter. Dette har trolig først og fremst sin årsak i ulik jordstruktur.

Poteten slo godt til. En del av arealet var imidlertid skadet av frost i juni, bl.a. ble en del av sortsforsøket rammet. Middellavlingen ble ca. 2500 kg pr. dekar.

Gulrotavlingen ble av omtrent samme størrelse som forrige år og kvaliteten meget god.

Forsøksvirksomheten.

Det totale antall forsøk var i året 26 hvorav 22 ble forsøkshestet. De øvrige er nyanlagt og blir høstet først neste år. En del av forsøkene er meget store og arbeidskrevende. Med den beskjedne bemanning som forsøksstasjonen av økonomiske grunner har i dag, er forsøksvolumet noe i største laget. Det kniper med å utføre de ulike arbeider til riktig tid og på en fullt ut tilfredsstillende måte. Noen mulighet for utviding av antallet forsøk m.m. er derfor utelukket under de nåværende forhold.

Vi har i år høstet 2 grøfte- og jordarbeidingsforsøk, 8 kalkings- og gjødslingsforsøk og 12 sortsforsøk i gras, korn og poteter. Sortsforsøkene er ofte kombinert med gjødsling, høstetider og driftsmåter med opptil 3 høstetider av engforsøkene og blir derfor meget arbeidskrevende.

Sortsforsøkene i korn gav meget store avlinger. Det var heldigvis ingen frostskafer på denne del av kornarealet. Forsøkene er dessuten høstet forsiktig uten nevneverdig spill. Avlingsmengder fra forsøk kan derfor sjelden sammenlignes med avlinger i praksis. De ulike sorter av bygg gav følgende avling i kg korn pr. dekar: Nordlys 338, Varde 335, Jarle 335, Ringve 315, Tunga 395, Yrjar 356, Mari 369, Birgitta 408 og Gunilla 483. Av havre: Pol 536, Voll 612, Titus 630, Gråkall 669.

Gjødsling med nitrogen gav også i år negative eller ulønnsomme utslag. Legden var også mer omfattende der det var gjødslet med nitrogen.

Sortsforsøket i potet ble dessverre preget av frostskadene og resultatet er derfor noe usikkert. Best av sortene i år var Ostara med vel 3000 kg pr. dekar og dårligst var Pimpernell med vel 2000 kg knol-

ler pr. dekar. Ostara hadde også høyeste tørrstoffavling med 624 kg, mens Epicure representerte bunnivået med 483 kg. Et forsøk i gulrot med ulik grøfting og kalking gav sikkert og stort utslag for sterkeste grøfting, 6 m grøfteavstand. Det var i år også meget stort utslag for kalking. På det ukalkede ledd var det til og med klare mangelsymptomer. Tilføring av molybden så ut til å ha positiv virkning på disse symptomer.

Det er gjort forberedelser til anlegg av et forsøk med dypbearbeiding av grunne myrer våren 1975. Forsøket blir anlagt i samarbeide med Landbruksteknisk institutt og finansieres av Prosjekt-komiteén for nydyrking og grunnforbedring. Forsøket på forsøksstasjonen blir lagt på en ca. 30 år gammel dyrket myr hvor det organiske sjikt nå er ca. 50 cm. Det skal også om det er mulig anlegges et forsøk på udyrket myr. Da det på forsøksstasjonen ikke er grunn myr for dette vil dette bli plassert på en myr i nabolaget.

I denne forbindelse kan det nevnes at forsøksstasjonen har påtatt seg ansvaret for anlegg og gjennomføring av en serie forsøk av ovennevnte type i Nord-Norge i perioden 1975—1980. Forsøkene anlegges i samarbeide med Landbruksteknisk institutt og gjennomføringen ellers i samarbeide med de lokale forskningsstasjoner. Forskningsprogrammet finansieres av NLVF og ledes av Styringsutvalget for forskningsprogrammet «dyrking og utnyttelse av gras i Nord-Norge». Det er planlagt forsøk i Fauske, Bodin, Målselv, Balsfjord og Alta. Arbeidet med denne oppgave vil naturligvis kreve økt arbeide og betydelig reisevirksomhet i året som kommer. Forsøksstasjonen har imidlertid sett oppgaven så viktig og verdifull innenfor vårt faglige interessefelt at vi fant å påta oss denne selv om det kanskje for tiden i noen utstrekning er litt over evne sett ut fra den ellers svake bemanning ved forsøksstasjonen.

Jordeiendom og bygninger.

I middagstiden på årets siste dag ble forsøksstasjonen rammet av en eksplosjonsartet brann som la vårt kombinerte forsøkslåde og redskapshus i aske. Brannårsaken var trolig en kortslutning i en traktor som straks før var nytt til snøbrøyting. I bygningen var lageret største delen av vårt forsøksstekniske utstyr, 2 eldre traktorer, redskaper, maskiner og verktøy av ulike slag. Intet ble reddet. Bygningen var fullverdifikret i Norges Brannkasse. Vi håper ellers at vår forsikring av maskiner og redskaper m.m. skal dekke det vesentligste av det som gikk tapt. Problemene kan kanskje bli større når det gjelder å få gjenskaffet det spesialutstyr til forsøksvirksomheten som trengs innen våronna. Planlegging av et nytt bygg er allerede i gang.

På grunn av økningen i priser og lønninger har det i året blitt ytterst lite igjen til vedlikeholdsarbeider på bygninger og eiendom. Bl.a. måtte nødvendig grøfting utsettes og ca. 27 dekar jord ble derfor liggende brakk. Vi håper å få utført dette neste år.

NSB har planlagt et skiftespor på Mære og har søkt om å få overta ca. 1,0 dekar av forsøksstasjonens eiendom, en stripe langs grensen mot jernbanen. Driftsmessig betyr denne jordavståelsen lite for forsøksstasjonen.

Skifteveiene er i årets løp påført endel grus.

Maskiner og redskaper.

Det er ikke foretatt noen nyanskaffelser i året. Forsøksstasjonen mangler fortsatt, og som nevnt i tidligere meldinger, en del utstyr til våre traktorer for kjøring på jord med lite bæreevne, men heller ikke i år har det vært mulig å skaffe midler til innkjøp av slikt utstyr.

Forsøksstasjonen fremover.

Myrselskapet fører som kjent forhandlinger med Landbruksdepartementet om overdragelse eller leie av forsøksstasjonen til Staten. Disse forhandlinger er ikke sluttført, men resultatet vil trolig bli at Staten vil stå som bruker av forsøksstasjonen fra 1. januar 1976. Hvordan forskningsvirksomheten ved denne institusjon vil bli og forskningsaktiviteten på myrjord i landet i det hele er enda temmelig uklart. En fremtidig nedtrapping av den ellers meget beskjedne forskning som i realiteten i dag eksisterer innenfor fagområdet myr dyrking, skulle ut fra vår selvforsyningssituasjon synes utrolig. De nye signaler når det gjelder myrforskning er nemlig ikke meget lovende. En ny ordning av forskningsvirksomheten i landbruket som i sin målsetting skal bety en ny giv i forskningsarbeidet i vårt land, er etablert fra 1. januar d.å. Vi får håpe at denne nye ordning innfrir de forventninger som er stillet til denne.

I anledning den nevnte nyordning hadde forsøksstasjonen besøk av Interimsstyret for statens forskningsstasjoner som ved befaring og samtaler ble orientert om forsøksstasjonens plass i forskningssystemet. Det ble under befaringen gitt uttrykk for at det ved herværende institusjon bl.a. var gode muligheter for forskningsarbeid med engvekster i Trøndelagsregionen. I november besøkte Det norske myrselskaps styre forsøksstasjonen hvor enkelte sider ved en eventuell overdragelse av selskapets forskningsvirksomhet til Staten ble drøftet.

Mære, den 8. jan. 1975

Nils Vikeland's